

lijke zaak, zowel voor het welzijn van de pasgeborene als voor het zelfvertrouwen van de toekomstige verloskundige.

Literatuur: MASTBOOM, J. L. (1969) *Ned. T. Geneesk.* **113**, 1560.

Wassenaar, 7 september 1969

F. ROEST

COFFEÏNE EN ANTICOAGULANTIA

In het artikel „Gevaarlijke combinaties van geneesmiddelen” heb ik (1969) op bl. 982 vermeld dat de combinatie van een anticoagulans uit de coumarine-groep en coffeïne (!) een voorbeeld van een verminderde werking (van het anticoagulans) is.

Hoewel in de literatuur van 15 jaar en meer terug een aantal gegevens zijn neergelegd waarop deze uitspraak steunt, heb ik op verzoek van Prof. Dr. E. A. LOELIGER nagegaan in hoeverre deze uitspraak in de praktijk zijn bevestiging heeft gevonden. Het blijkt nu dat nergens in de literatuur, noch bij enige daarnaar gevraagde collegae die op dit gebied ervaring hebben, iets bekend is, waaruit zou kunnen worden afgeleid, dat het gebruik van koffie of thee van belang is bij de behandeling met anticoagulantia.

De coffeïne (!) moet dus uit de genoemde lijst worden geschrapt. Het College ter beoordeling van verpakte Geneesmiddelen deelt deze mening met ondergetekende.

Literatuur: NELEMANS, F. A. (1969) *Ned. T. Geneesk.* **113**, 982.

Leidschendam, 25 september 1969

F. A. NELEMANS

JOFLON EN CHLOORHEXIDINE 0,5 PCT IN ETHANOL 70 PCT

De opmerking van Dr. H. BEEUWKES (1969) gaat enigszins aan de opzet van ons onderzoek voorbij (DANKERT en KUIPERS 1969). Het onderzoek had niet ten doel, de werking van desinfectantia te bepalen bij het preoperatieve ontsmetten van het operatieterrein. Met ons onderzoek wensten wij de werking vast te stellen van de desinfectantia op de huidflora van de handen bij langdurige operaties.

Desinfectantia die gebruikt worden voor de preoperatieve ontsmetting van het operatieterrein, zullen eveneens een snelle, onmiddellijk intredende werking moeten hebben, een langdurige nawerking moeten bezitten en de werking gedurende lange tijd moeten behouden.

Indien men uit ons onderzoek iets wil concluderen voor het preoperatief desinfecteren van het operatieterrein, zijn de resultaten van de proeven die afgestemd zijn op het gebruik van de desinfectantia in de praktijk, van groter belang dan de resultaten van de laboratoriumproeven. De onmiddellijk intredende werking van Joflon op de huidflora is iets groter dan die van chloorhexidine 0,5 pct in ethanol 70 pct. De nawerking van de twee desinfectantia op de huidflora is gelijkwaardig. Het behoud van de werking van Joflon is veel groter dan dat van chloorhexidine 0,5 pct in ethanol 70 pct.

Literatuur: BEEUWKES, H. (1969) Hibitane en Joflon. *Ned. T. Geneesk.* **113**, 1662. — DANKERT, J. en J. S. KUIPERS (1969) Een onderzoek naar de werking van Joflon, chloorhexidine 0,5 pct in ethanol 70 pct en hexachlorofeenzeep 2 pct bij langdurige operaties. *Ned. T. Geneesk.* **113**, 1422.

Groningen, 30 september 1969

J. DANKERT

J. S. KUIPERS

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Fluoridering. — Op de World Health Assembly te Boston is op 23 juli jl. een resolutie aanvaard, die bij alle lid-staten aandringt op fluoridering van het (leiding)water, en waar dit niet mogelijk is, op beschikbaarstelling van fluoride aan de bevolking, vooral aan kinderen. Men hoopt dat deze resolutie invloed zal hebben op de houding van vele landen die tot dusverre fluoridering hebben afgewezen. Naar schatting gebruiken momenteel 110 miljoen mensen in 32 landen gefluorideerd water. (*J. Amer. med. Ass.*, 8 sept. bl. 1536.)

Australië

Provocerende abortus provocatus. — De Australische arts Dr. BERTRAM WAINER is sinds enige tijd bezig een officiële reactie te provoceren door het verrichten van abortus op indicaties die in Australië niet erkend worden, en die aan zijn eigen geweten ontspruiten. Het is zijn bedoeling met deze actie een wijziging in de bestaande wetten dien-aangaande te bereiken. Hij heeft tot dusverre vier maal een abortus uitgevoerd en daarvan in het openbaar mededeling gedaan. Thans heeft hij zijn zin gekregen, want de Australian Medical Association heeft hem beschuldigd van „disreputable conduct”, nadat hij een „ethics committee censure” in de wind had geslagen. De AMA voert aan dat zijn handelingen de eer en het belang van de medische professie aantasten, dat hij de bedoeling heeft gehad de professie in opspraak te brengen en dat hij eigennuttig en volhardend heeft geweigerd de „rules of the Victorian branch” in acht te nemen. WAINER heeft daarop verklaard dat hij „would fight the AMA tooth and nail”. Intussen heeft een groep sympathiserende artsen een actie ontketend ten einde WAINER te steunen in zijn streven „to act as his conscience dictates”. (*Med. News*, 26 sept. bl. 20.)

Groot-Brittannië

Zwangerschapstest over de toonbank verkrijgbaar. — Sinds medio september kan men bij de apothekers over de toonbank een diagnostische set voor een immunologische zwangerschapsreactie verkrijgen voor het bedrag van £ 2. De reactie kan door iedereen worden uitgevoerd en geeft binnen 24 uur een uitslag. Dit is voor de Raad van de Pharmaceutical Society aanleiding geweest, aan alle apothekers toe te staan een zwangerschapsreactie in opdracht van iedereen die dit verlangt, uit te voeren, en hem (haar) het resultaat rechtstreeks mee te delen. Een editorial-schrijver van het *British medical Journal* (20 sept. bl. 667) bespreekt de gevaren die deze nieuwe mogelijkheid voor het publiek met zich meebrengt. Op een positieve uitslag behoort toch eigenlijk een advies omtrent zwangerschapszorg te volgen, en dit blijft thans achterwege. Ook is het bij een positieve uitslag gewenst dat een arts nagaat of er geen obstetrische afwijkingen bij de vrouw zijn. En bij een negatieve uitslag zou de vrouw gediend zijn met een advies omtrent contraceptie, of omgekeerd omtrent behandeling van eventueel bestaande onvruchtbaarheid. Vermoedelijk zal van de nieuwe mogelijkheid vooral worden gebruik gemaakt door vrouwen die zich voor hun huisarts generen of geen vertrouwen in hem hebben, en door ongehuwde vrouwen die een eventuele zwangerschap willen couperen, en dan dreigt het gevaar dat zij ondanks de nieuwe abortuswet de hulp van een onbevoegd aborteur zullen inroepen.

Onderzoek op fenylketonurie. — Een circulaire van het gezondheidsministerie geeft voorschriften omtrent een